KOLEM SVĚTA

Pro někoho může být cestou kolem světa výlet za dědou a babičkou nebo týdenní tour s rodiči. To už je pořádná výprava! Ale jsou i takoví, které touha po dobrodružství zaveze opravdu až na kraj světa a projedou na kole všechny kontinenty. Putování přes celou zeměkouli může trvat měsíce i roky. Pro velké cestovatelky a cestovatele je cesta domovem.

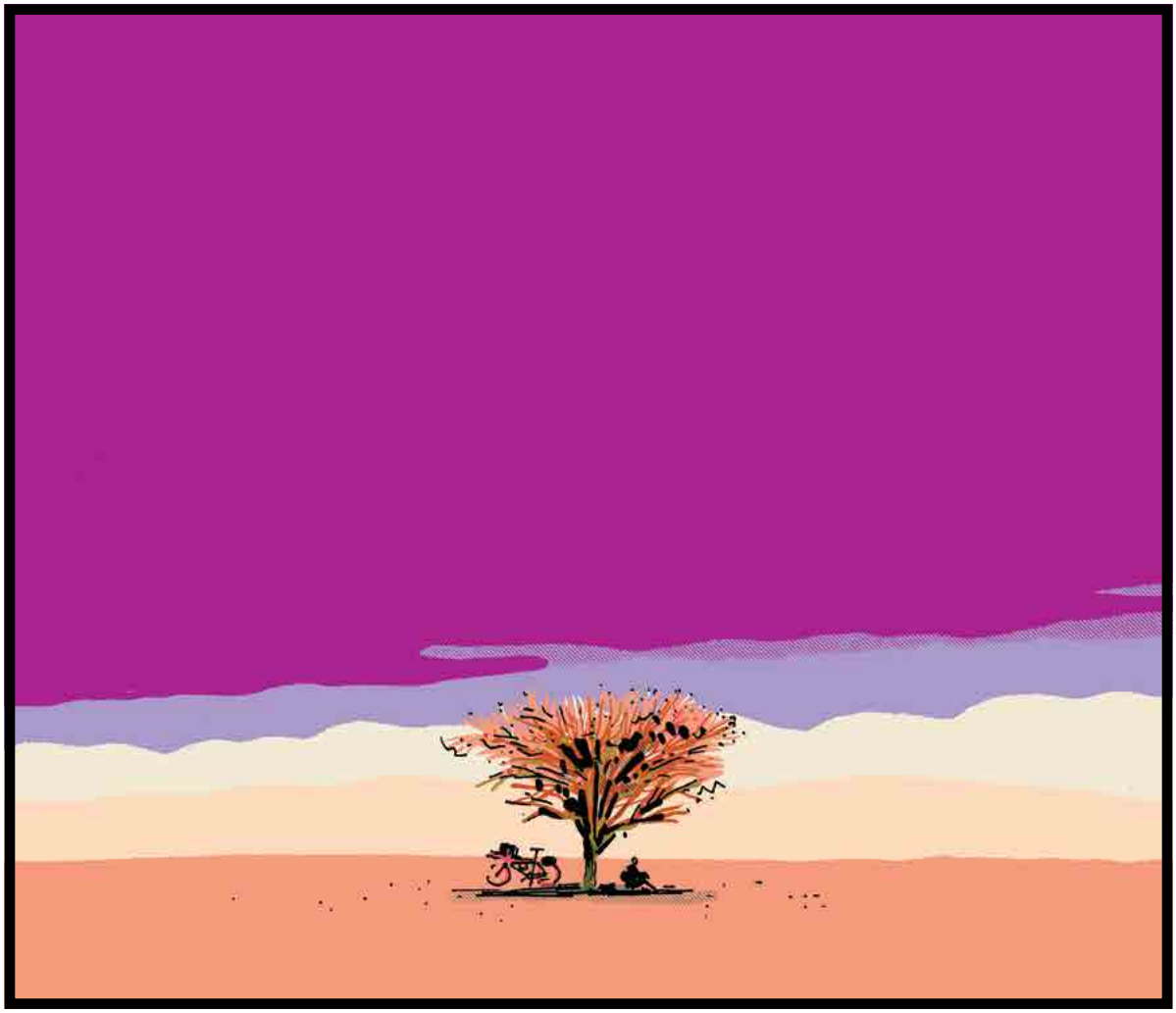

Sahara, 200 km severně od Agadès v Nigeru v polovině osmdesátých let 20. století.

MUŽ, KTERÝ CHTĚL VIDĚT VŠECHNO

Kolik existuje lidí, kteří na výpravě kolem světa navštíví 196 zemí a ujedou tolik kilometrů, jako by zeměkouli objeli šestnáctkrát dokola? Takový je jen jeden a jmenuje se Heinz Stücke. Na cestu se vydal z německé vesničky Hövelhof poblíž Bielenfeldu jako dvaadvacetiletý mladík a vrátil se, když mu bylo 74 let. Vyrážel v roce 1962, tedy ještě před tím, než se lidé poprvé podívali na Měsíc, v době, kdy neexistoval internet ani mobily a tvoji rodiče ještě nebyli na světě. Na kole měl kromě brašen taky ceduli „Na kole kolem světa". Rám i blatníky byly celé popsané názvy míst, kudy už projel. Šlapal po celou dobu na jednoduchém kole, mělo jen tři převody. Heinz tvrdí, že to stačilo, vždyť také nikam nespěchal. Domů se vrátil v roce 2014, na cestě strávil neuvěřitelných 52 let! Jeho výprava ho zavedla do všech koutů světa a je zapsána i v Guinnessově knize rekordů. Říká se, že život je cesta. U Heinze to platí doslova. Zažil tisíce příběhů a pořídil tisíce fotografií. Byl o něm natočen film *Muž, který chtěl vidět všechno.* Dnes je už dědeček, žije v Hövelhofu a přál by si, aby tam jednou vzniklo muzeum věnované jeho cestě kolem světa.

CESTOVATELSKÁ ZKUŠENOST

Přijmout laskavost a nabídnout laskavost – to je vstupenka do lidských srdcí úplně všude na světě.

Dlouhá cesta přináší jako dárek setkání s dobrými lidmi. Doplní ti vodu, někdy přidají i něco na zub nebo tě pozvou k přespání na zahradě. Cestovatelé jsou všude na světě hosté.

Tam, kde se nedomluvíš, se dá komunikovat rukama nohama a obrázky v mobilu, on-line překladač pomůže taky.

Když nějaké místo působí divně nebo nebezpečně, je dobré ho co nejrychleji opustit.

Toho, co člověk doopravdy potřebuje, není moc: pocit bezpečí, chvíle radosti, dobrý spánek, nemít hlad a žízeň. A pak: mít v pořádku kolo, netahat zbytečnosti (což ale neznamená, že si nemůžeš vzít něco malého, co ti cestu zpříjemní).

Dobře plánovat je stejně důležité jako plán změnit, když se objeví něco, co stojí za to.

Nespěchat, počítat s odpočinkem a dopřát si občas úplně volno.

Mít rezervu: den navíc před návratem, sladkou tyčinku v železné zásobě, menší sumu v hotovosti… a nejet tak, aby síly došly před cílem.

Jsou zkušenosti, které se nedají popsat, ale jen zažít.

MEZI ŽIVLY

Vzduch, země, oheň, voda – to jsou čtyři živly, jejichž působením se děje všechno na světě. Aspoň někteří filosofové ve starém Řecku si to mysleli. Dneska jako živel označujeme přírodní síly, které nemůžeme ovládat. Na kole člověk náladu přírody a objetí živlů zažije na vlastní kůži.

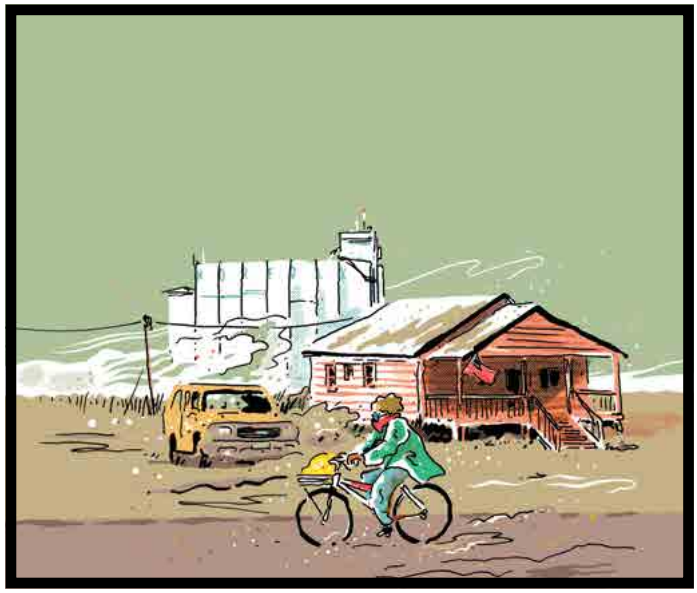

PRACH Jsem z Nebrasky, pokřtili mě Jennifer a jsem farářka u nás v Norfolku. V bibli i v koránu se píše o tom, že Bůh stvořil člověka z prachu země. Tady kolem je všude spousta prašných polňaček a začíná tu taky slavná cyklostezka Cowboy Trail. Jízda na kole je pro mě meditace v pohybu. Domů přijedu sice celá zaprášená, ale připadá mi, že jsem blíž přírodě, zemi, stvoření. A že prach, který na mně cestou ulpí, je součástí mojí cesty a příběhu. Šlapu do pedálů a žasnu nad světem.

HORKO Říkají mi Arjun a pracuji jako učitel v malé vesnici v Keraře, na jihu Indie poblíž Thiruvananthapuram. Dokáže tu být takový hic, že mám někdy pocit, jako bych to teplo krájel vlastním tělem. Proto jezdím na kole brzy ráno, ještě před východem slunce, a užívám si ten klid a ticho. Nebo až v podvečer, kdy se znovu ochladí a vesnice ožívají a rozsvěcují jako souhvězdí… Člověk se tady musí podvolit rytmu, kdy přichází žár, a mít s horkem trpělivost.

DÉŠŤ Jmenuji se Aroha a žiju na severu Nového Zélandu, v kraji Waikato. Jezdit u nás na kole – to je jako tanec s deštěm. Vyrazíš si za slunečného rána a zničehonic leje jako z konve. Naučila jsem se ale prostou věc: co zmokne, to uschne. Mokré vlasy, oblečení, boty – všechno se nakonec usuší, a já taky nejsem z cukru. Nerozmočím se! Když jedu v dešti, někdy v duchu nadávám jak špaček, ale často mám taky radost z toho, že jsem statečná a jen tak se nedám. Když dorazím domů mokrá jak myš, dám si teplou sprchu a pak kakao.

SNÍH V zimě je u nás furt tma. Jsem z Finska, jmenuju se Riika a bydlím ve městě Oulu. Zima je bez sněhu smutná a letos zatím nic. Dneska během matiky najednou začalo chumelit jako o život. Za chvíli jsme už jen čučeli na tu bílou nádheru za oknem a odmocniny vůbec nikoho nezajímaly. Brzy odpoledne zase padla tma a přituhlo. Pluhy po té vánici pilně čistily silnice, chodníky i cyklostezky. Vykoukly hvězdy a krajina se s prvním sněhem rozzářila. Je to nádhera! Pořádně jsem se zachumlala, sedla na kolo a vyrazila domů. A najednou koukám s otevřenou pusou… Nad obzorem se převaluje polární záře jako zelenomodrý nebeský had, co se právě probudil ze sna.

VÍTR Když ráno sedám na kolo a vyrážím na univerzitu, hned před domem narazím do protivětru. Tady v Reykjavíku umí pořádně foukat. Vítr na kole je jako neviditelný kopec, který se nedá objet. Šlapu do pedálů a vnímám vlastní dech, snažím se s ním šetřit, vydržet – a taky přijet včas. „Héj, Bjarni, ty jsi zas rudej jak rak!“ smějí se mi někdy studentky. Vím, že mají pravdu, když fouká hodně, je to opravdu dřina. Ale dělá mi radost, že jsem to nevzdal… a že se nemusím brát zas tak vážně. „Jojo, byla to fuška, ale šťastný jsem jako štěně!“ říkám jim.

MĚSTO K ŽIVOTU

Kolik lidí na světě žije ve městě? Víc než polovina. Město, to jsou domy, ulice, náměstí, parky, chodníky, nadchody, podchody, mosty, silnice… a spousta lidí. Lidí, kteří proudí městem a někam míří. Kvůli všemu tomu pohybu připomíná někdy zvuk města šumění moře. Nejtišší je, když lidé spí. Brzy ráno se probudí a všechno se zas rozproudí. Pohyb je to, co ho činí živým. Žije se lidem ve městě dobře? To záleží na tom, jestli je zdravé, nebo ne.

海鵬海鮮
HOI PANG SEAFOOD
SEA KI

CO JE MĚSTO?

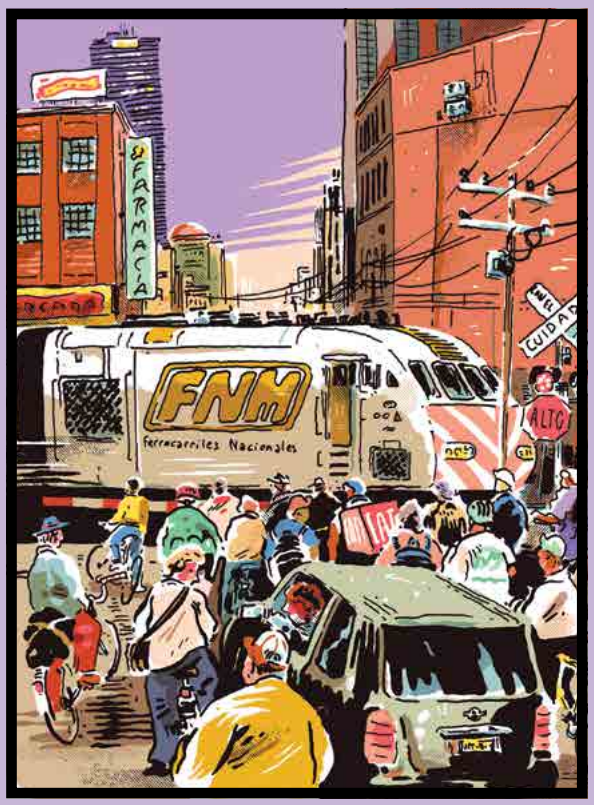

Jako nevstoupíš dvakrát do stejné řeky, nevstoupíš dvakrát ani do stejného města. Živé město je neustále v pohybu a mění se. A měníš se i ty.

Ve městě lidé komunikují nejčastěji beze slov. Třeba tak, že holka na koloběžce počká, aby mohl projít tatínek s kočárkem, že řidička autobusu pustí chodce přejít přes silnici nebo že teenager nechá nastoupit do dveří tramvaje starší paní jako první.

Města jsou navrstvená minulost. Město, ve kterém žijeme a jak ho známe, je jen současná vrstva, kterou později překryje nové město. Bude jiné a přitom stejné.

Města jsme zdědili z minulosti. Úplně nová se staví málokdy.

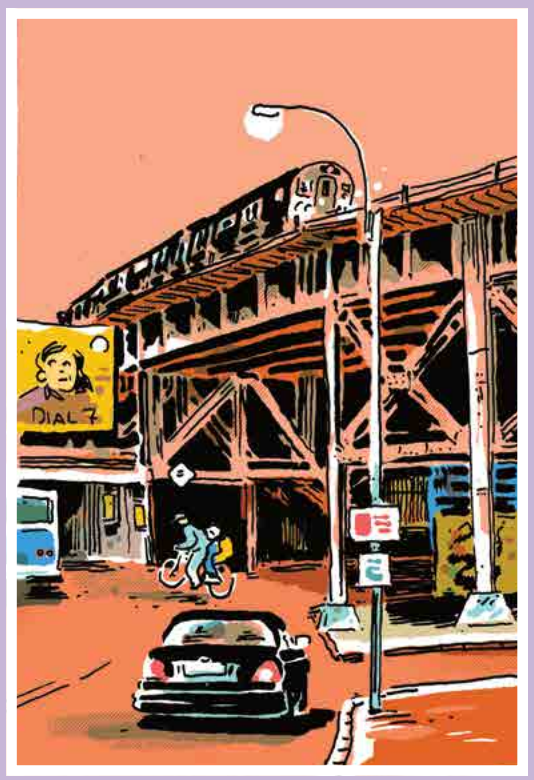

Většina měst vznikla dřív než auta nebo kola. Ulice tehdy brázdili hlavně chodci a koňské povozy.

Ve městě žijí i zvířata, umí se dobře schovat a málokdy o nich víme. Pro holuby to neplatí.

Město je jako velký displej, který zobrazuje všechny, kdo tu žijí a pracují. Obchody zobrazují prodavače a zákazníky, divadla zobrazují herce, herečky a diváky, školy zobrazují učitelky, učitele a děti a tak dál. Co zobrazuje tebe?

Jsou místa, kde o sobě lidé vědí. Zdraví se na ulici. A místa, kudy protečou tisíce lidí denně, ale neznají se.

Většinou bydlíme tam, kde můžeme, a ne tam, kde to máme nejblíž do práce nebo do školy. Proto se městem tolik nacestujeme. S tím, jak se mění náš život, se proměňují i naše cesty.

Města jsou ve skutečnosti tichá. Hlasitá jsou auta, autobusy, náklad'áky, tramvaje. V neděli ráno nebo o prvním prázdninovém víkendu je ticho města dobře slyšet.

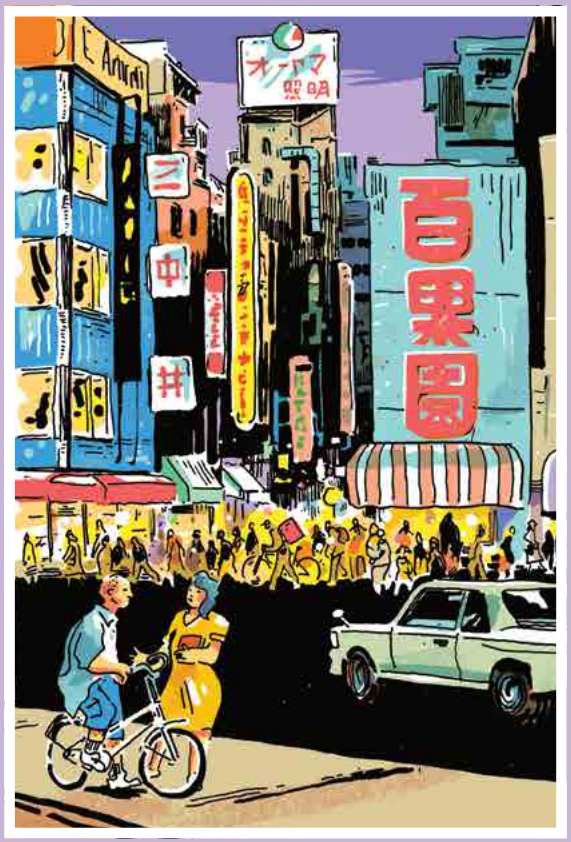

Jsou místa, která tvoří překážky chodcům, jinde autům, někde zase kolům. Některá překáží úplně všem – a pak se musí změnit. Existují ale i vzácná místa, kde se cítí dobře všichni – a ta je naopak potřeba chránit.

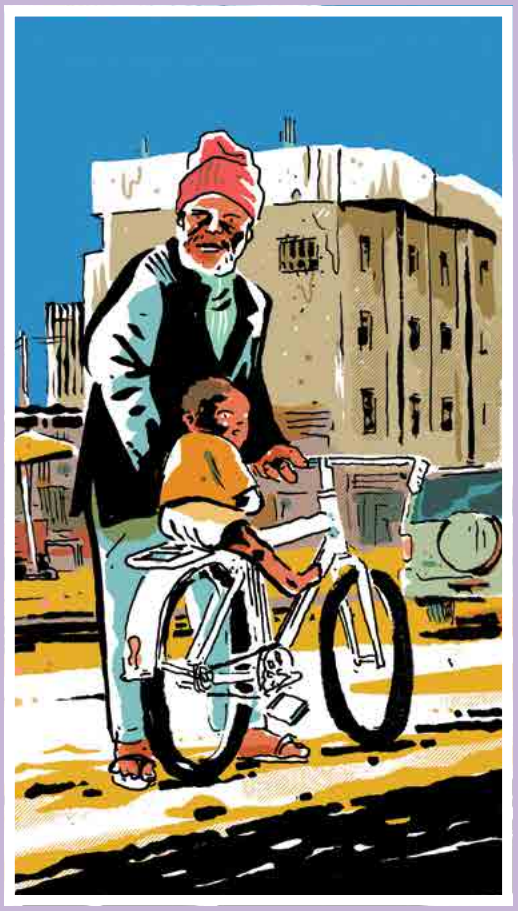

Kolik lidí se do sebe právě dneska zamilovalo? Kolik lidí si řeklo něco ošklivého nebo krásného? Kolik lidí si vzájemně pomohlo? A kolik jich jen odvrátilo hlavu, aby neviděli, co vidět nechtěli?

Kolo je jako hudební nástroj. Snímá povrch, po kterém jede, jako notovou osnovu.

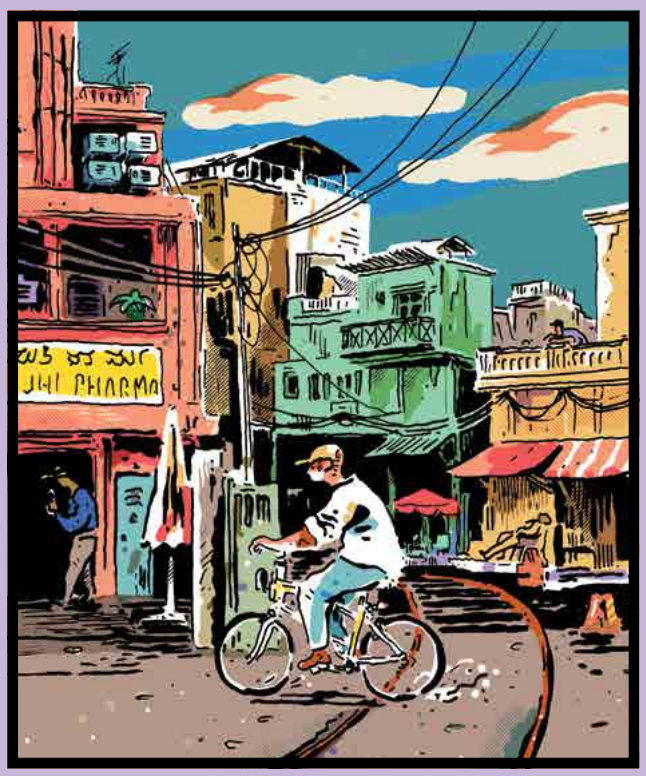

Města jsou centra vzdělání, moci i peněz. Jak by se změnil svět, kdyby parlamenty stály na mýtinách, banky v horských údolích a školy uprostřed jabloňových sadů?

Jsou cesty, kterými jsme šli nebo jeli tolikrát, že je už ani nevnímáme. Zkus se někdy na známé cestě zastavit a pořádně se rozhlídni. Překvapí tě, co všechno uvidíš.

Parky jsou pečlivě upravovanou vzpomínkou na přírodu.

Chodci se města dotýkají nohama.

Městská divočina, to je křoví, tráva mezi dlažebními kostkami, náletové dřeviny i býlí na smetišti. Kdyby lidé město opustili, příroda by si ho vzala zpátky.

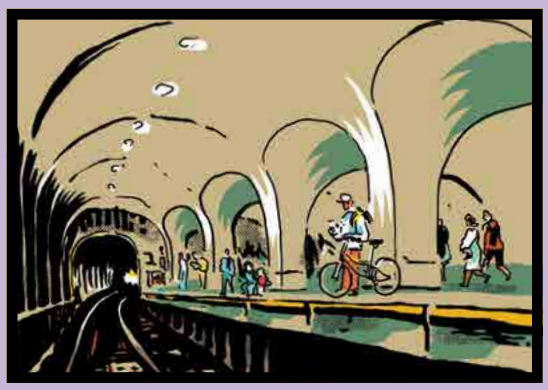

Město je plné míst, kde je živo. Je tu ale taky spousta utajených zákoutí.